

Історія України

частина ІО

Україна після Другої Світової Війни (1945-1991)

НАДІЯ ЛЮДМИЛА ХОЙНАЦЬКА

ВИДАВНИЦТВО ШКІЛЬНОЇ РАДИ
Ню Йорк, 1992

ЛЕКЦІЯ Ч. 35

Тема: УКРАЇНА ПО ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

1. По Другій світовій війні всі українські землі опинилися під більшовиками.
2. Підпільна партизанська боротьба українців продовжувалася ще по закінченні війни, головню на ЛЕМКІВЩИНІ. Друга світова війна закінчилася 1945 року. Альянти перемогли, а німці програли війну. Більшовики увійшли і зайняли Галичину вже в 1944 році.
3. Советський Союз заключив договір з ПОЛЬЩЕЮ і ЧЕХО -СЛОВАЧЧИНОЮ про спільну боротьбу проти УПА і виселення лемків до західньої і північної Польщі.
4. Масова мобілізація в "Червону Армію", голод в 1946/47 роках, відбудування УРСР, великі страти населення в II-й Світовій війні.
5. В березні 1950 року, коло Львова загинув генерал Тарас Чупринка, головний командир УПА.
6. Українська Радянська Соціалістична Республіка /УРСР/ увійшла до Організації Об'єднаних Націй, розташованій в Нью-Йорку, де вона була тільки слухняним членом Советського Союзу.
7. В 1946 році більшовики цілковито знищили УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ і насильно прилучили її до Російської Православної Церкви. Українських католицьких єпископів арештовано і заслано до концентраційних таборів і тюрем.
8. По Другій світовій війні багато українських людей опинилося в Німеччині і Австрії.
9. Советський Союз домагався примусової репатріації "своїх" громадян, багато з них вивезено туди насильно.
10. Залишеним Об'єднані Нації признали свою опіку і створили табори для так званих "переміщених осіб" / DP - Displaced Persons/, під керівництвом організації УНРРА / United Nations Relief Rehabilitation Administration, потім IPO / International Refugees Organization/.
11. Ці переселенці переїхали до Північної і Південної Америки, Австралії та Англії.

Зміст: ст. 212-214. Домашнє Завдання: ст. 215 /1-5/.

1. Хто забрав українські землі по Другій світовій війні ?
2. Де продовжувалася партизанська війна українців?
3. З ким Советський Союз заключив договір? Чому?
4. Де загинув генерал - головний командир УПА? Назвіть його.
5. Куди увійшла Українська Радянська Соціалістична Республіка?
6. Що більшовики знищили в 1946 році? Чому?
7. Де опинилося багато українців після війни?.

ЛЕКЦІЯ Ч. 36

Тема: УКРАЇНА В 1945 - 1964 РОКАХ

1. Після Другої світової війни майже всі етнографічні українські землі були прилучені до Советського Союзу: Західна Україна /Галичина/, Закарпаття, Буковина і Наддніпрянщина.
2. В Західній Україні почався терор, арешти, вивезення до Сибіру чи в Азію, розстріли. Почали "приїздити" в Україну і оселяватися росіяни.
3. Україна була мало не знищена війною - сільське господарство, ідустрія - все це треба було відбудовувати коштом наших людей.
4. 5-го березня 1953 року помер Сталін, з ім'ям якого пов'язане страхіття масового терору. На місце одноосібного правління Сталіна, до влади прийшло "колективне керівництво", на чолі якого були Георгій Маленков, Лаврентій Берія /якого згодом розстріляли/ та Нікіта Хрущов.
5. У 1954 році владу зосередив у своїх руках росіянин Нікіта Хрущов. Він почав вести політику "десталінізації". У 1956 році у своїй доповіді на З'їзді комуністів здемаксував Сталіна за його страшні злочини. На Україні почалася "відлига" національної культури. У 1957 році закладають комп'юторський центр в Києві, закликають вчитися "своєї" мови. Розвивається технологія. В 1954 році Хрущов повернув Крим Україні. В 1961 році побував у Каневі, біля гробу Т. Г. Шевченка.
6. Сільське господарство покращало, ставало більше харчів для населення. Індустрія почала розвиватися. В 1962 році вже появилися холодильники, машини для прання, авто, але в малій кількості і не такої доброї якості, як на Заході.
7. Українська інтелігенція почала організуватися. Появилися нові українські письменники, критики і поети - "шестидесятники", серед яких Василь Симоненко, Ліна Костенко, Євген Сверстюк, Іван Дзюба, Іван Драч, Микола Вінграновський, Дмитро Павличко та інші. Вони домагалися, щоб українська мова була державною мовою. Їх підтримувало молодше покоління інтелігенції.
8. В 1962 році Хрущов остерігає "шестидесятників", щоб не йшли задалеко в своїх домаганнях. В 1963 році тодішній секретар ЦК Компартії України Андрій СКАБА почав атаку на "шестидесятників", головно СВЕРСТЮКА, СВІТЛИЧНОГО, а спеціально на ДЗЮБУ.

9. Через політичні невдачі на Заході / з Кубою/, роздор з Китаєм і неурожай в 1963 році, комуністична партія домогалася, щоб Нікіта Хрущов зрезигнував. Це сталося в жовтні 1964 року.

10. За Хрущова було менше арештів, терору і розстрілів. Почали проявлятися надійні культурні активісти.

Домашнє завдання: відповісти на запитання:

1. До кого перейшли майже всі етнографічні українські землі по Другій світовій війні?
2. Що почалося в Україні?
3. В якому стані була Україна по війні?
4. Коли помер Сталін?
5. Коли приходить до влади Нікіта Хрущов?
6. Якою була політика Хрущова?
7. Які економічні зміни сталися на Україні?
8. Хто такі "шестидесятники"? Назвіть.
9. Чого домогалися "шестидесятники"?
10. Хто почав переслідувати "шестидесятників"? Чому?
11. Коли і чому мусів зрезигнувати Н. Хрущов?
12. Що було за Хрущова?

ЛЕКЦІЯ Ч. 37

Тема: СТАН В УКРАЇНІ ДО М. ГОРБАЧОВА

1. Після відходу Н. Хрущова владу в Москві перебирає Леонід Брежнев, росіянин /1964 - 1982 р./, а в Україні два українські комуністи: Петро ШЕЛЕСТ і Володимир ЩЕРБИЦЬКИЙ.
2. Петро ШЕЛЕСТ перший секретар української комуністичної партії у 1963 - 1972 роках. Він домагався, щоб Україна була на рівні інших держав - таких як Польща, Мадярщина та інші, на правах, які гарантує конституція. Хотів модернізації України, прагнучи того, щоб УКРАЇНСЬКА МОВА була домінуючою / в Україні/.
3. В 1965 році Юрій ДАДЕНКОВ, міністер середньої спеціальної і вищої освіти, домагався розширити уживання української мови в університетах та в інститутах. В 1970 році Петро ШЕЛЕСТ написав книжку: "УКРАЇНО МОЯ РАДЯНСЬКА", де підкреслює українську автономію, ролю Козацтва, визиск царату, модернізацію і осягнення Советської України.
4. Москва закидала Петрові Шелестові "м"якість" до українського націоналізму, і його усунуено від влади в 1972 році.
5. На його місце приходить Володимир ЩЕРБИЦЬКИЙ, вірний слуга Москви. Він допустив сильну русифікацію України Москвою.
6. В 1960 - 1970 роках появляються на Україні дисиденти, котрі почали явно критикувати советський уряд і домагатися людських, релігійних та національних прав для України. Коли Брежнев хотів "прикоротити " "відлигу", яку започаткував Н. Хрущов своєю "десталінізацією", то почалися протести, головню серед інтелігенції
7. В Україні та в інших неросійських республіках дисиденти були національно ор"єнтовані в людських правах і релігійних справах. Вони склалися з "шестидесятників", таких як Ліна Костенко, Василь Симоненко, Іван Драч, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Микола Вінграновський, Ала Горська, Іван Дзюба, а пізніше прилучилися Василь Стус, Михайло Осадчий, Ігор та Ірина Калинець, Іван Гель і брати Горені. Їх було близько 1000, вони мали підтримку українського населення.
8. Іван Дзюба хотів осягнути людські і національні права. Валентин Мороз домагався реформ в Советському Союзі. Українські дисиденти, то була українська інтелігенція, що виступила проти бюрократії російської домінуючої імперії.

9. Перші арешти почалися в Україні в 1965 році, особливо після усунення П. Шелеста в 1972 році. Відбулися арешти і "погроми" українських дисидентів, інтелігенції, професорів університетів і всіх "ненадійних" людей.
10. У травні 1976 році виникає "Гельсінська Група" в Советському Союзі, а в Україні вона постає в листопаді 1976 року. Очолив її письменник Микола РУДЕНКО, генерал Петро ГРИГОРЕНКО був його найближчим товаришем.
→ Було 37 членів, у тому числі Ніна Строката, Василь Стус, Левко Лук"яненко, Іван Кандиба, Надія Світлична, Вячеслав Чорновіл, Святослав Караванський, Оксана Попович, Оксана Мешко, Ірина Сеник, Петро Січко, Данило Шумук, Юрій Шухевич / син Романа Шухевича/, о. Василь Романюк. Це була "легальна" група. Близько 1980 року, три чверті з них були арештовані, а інші вигнані з України.
11. Москва використовує багатства України і чистий прибуток з її господарства забирає до центрального уряду в Москві.
12. Продовжувалася сильна русифікація шкіл, преси, і державного апарату.
13. Комуністична Партія Советського Союзу ухвалила програму "злиття народів" в один советський нарід з російською мовою.
14. Українська Католицька Церква існує тільки в підпіллі.
1. Хто був при владі після Н. Хрущова?
 2. Як називалися два українські комуністичні провідники?
 3. Що хотів досягнути П. Шелест?
 4. Коли і хто були дисиденти ?
 5. Що вони домагалися від Москви?
 6. Коли сталися перші арешти дисидентів?
 7. Коли і хто почав робити "погроми"?
 8. Хто був у "Гельсінській Групі"?
 9. Коли вона постала на Україні і чого домагалася?
 10. Що сталося з "Гельсінською Групою" в 1980 році? Чому?
 11. Що Москва робить з багатством України?
 12. Що продовжувалося в Україні?
 13. Де існувала Українська Католицька Церква?

ЛЕКЦІЯ Ч. 38

Тема: ПОДІЇ В УКРАЇНІ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

- 1. Після приходу до влади Михайла Горбачова у 1985 році в Україні, в цілому Радянському Союзі відбулися великі зміни. Почалася так звана "перестройка" /"перебудова"/ і "гласность" /привселюдність, "відвертість"/.
2. 26 квітня 1986 року стався вибух атомового реактора в Чорнобилі. За наказом Москви цей реактор було споруджено на небезпечно близькій відстані від столиці України - Києва. Багато людей загинуло, а ще більше залишилося зараженими радіацією. Лихі наслідки катастрофи ще довгі роки і десятиліття справлятимуть згубний вплив на здоров'я мільйонів людей.
3. Українські патріоти почали домагатися покарання винних, допомоги зараженим, насамперед дітям, очищення наслідків радіації. В Києві 11 лютого 1989 року засновано Товариство Української Мови ім. Т.Г. Шевченка - першої чисельної організації в республіці, а потім - створення Народного Руху УКРАЇНИ за перебудову, а згодом - РУХ, установчий з'їзд якого відбувся 8-10 вересня 1989 року в Києві. Головою РУХ-у обрано письменника Івана ДРАЧА. Програма РУХ-у, а також Товариства Української Мови включали ідею суверенітету української республіки, відродження української мови та культури, демократизація політично-економічної системи.
4. Почали звільнювати з концентраційних таборів політичних в'язнів. Чимало з них до цього часу загинуло, але багато тепер вийшло на волю. Відбулися вибори до Українського парламенту.
5. В Києві, 16 липня 1990 року, Парламент проголосив "СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ" - документ, подібний до III Універсалу України, який проголосила Українська Центральна Рада в Києві 20 листопада 1917 року.
6. Українська Католицька Церква вийшла з підпілля в 1989 році і катедра св. Юра у Львові перейшла в 1990 році у руки своїх правних власників.
7. В Києві проголошено Патріархат Української Автокефальної Православної Церкви. В 1991 році Патріархом вибрано митрополита Мстислава з Америки.
8. В липні 1991 року розвалився СРСР.
9. Український парламент проголосив САМОСТІЙНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ 24 серпня 1991 року.

10. 1-ого грудня 1991 року відбувся референдум. Український нарід / 92%/ проголосував за Самостійну Україну. Вибрано Леоніда КРАВЧУКА президентом України..

11. Економічно - Україна перебуває в катастрофічному стані, бо всі ресурси були контрольовані і визискувані Москвою. Потрібен час, щоб це нормалізувалося.

Домашнє завдання: Напишіть, як ви могли б допомогти Україні?

1. Які зміни сталися після приходу до влади М. Горбачова?
2. Що сталося в Україні 26 квітня 1986 року?
3. Які організації виникли в Україні у 1989 році?
4. Що це є РУХ? Кого обрано головою?
5. Коли проголошено "Суверенітет України"?
6. Коли почалася "легалізація" Української Католицької Церкви?
7. Яка Церква проголосила свій Патріярхат? Кого вибрано Патріярхом?
8. Коли розвалився СРСР?
9. Коли проголошено Самостійну Україну?
10. Коли відбувся "референдум"? З яким вислідом?
11. Кого вибрано президентом України?
12. Як Україна стоїть економічно?

ГЛЯДІТЬ В УКРАЇНСЬКУ І АМЕРИКАНСЬКУ ПРЕСУ ЗА ПОДІЯМИ В
УКРАЇНІ!

ЛЕКЦІЯ Ч. 39

Тема: ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

1. Завдання української еміграції полягає в тому, щоб зберігати свою спадщину - мову, культуру, обряди і передавати їх дітям та внукам.
2. Організувати українське життя в громадах, при церквах, в різних старших і молодечих організаціях. Закладати українські школи і дошкілля, а також заохочувати академічну молодь до студій українознавства і до активної участі в житті української громади.
3. Вже є багато українських науковців в Америці, Канаді, Австралії і Європі, які можуть вимінюватися з нашими науковцями в Україні. А там є їх багато, і добрих!
4. Допомогати нашим братам і сестрам в Україні, а головно дітям, які потерпіли від Чорнобильської радіації. Висилати книжки, листуватися з учнями того самого віку, хай там знають, що вони не є самотні, що ними цікавляться брати і сестри в еміграції. Їхати в Україну.
5. Запрошувати дітей - учнів на вакації, якщо мають на це змогу, допомагати їм матеріально, поки в Україні настане нормальне життя. Показати свою українську гостинність і правдиву християнську любов до ближнього.
6. Поширювати знання про Україну серед чужинців.
7. Пояснювати різницю в поняттях "РУСЬ" і "РОСІЯ".

Домашнє завдання:

1. Чому ми ходимо до Школи Українознавства?
2. У чому полягають завдання української еміграції?
3. Чому МОВА є таким важливим чинником в еміграції?
4. Що відрізняє одну націю від другої?
5. Чому ми маємо допомагати нашим братам і сестрам в Україні?
6. Хто з вас був в Україні?
7. Чи ви познайомилися з учнями вашого віку?
8. Чи листуєтеся з своїми товаришами з України?